

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2016

Växjö kommun

*Caroline Liljebjörn
Certifierad kommunal
revisor*

*Kerstin Sikander
Certifierad kommunal
revisor*

*Pär Stuesson
Certifierad kommunal
revisor*

*Elin Petersson
Revisionskonsult*

Mars 2017

Innehåll

1.	Sammanfattning	3
2.	Inledning	4
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	4
2.2.	Revisionskriterier	6
3.	Har årsredovisningen upprättats enligt god redovisningssed? ...	7
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	7
3.1.1.	Iakttagelser	7
3.1.2.	Revisionell bedömning	8
3.2.	Rättvisande räkenskaper	8
3.2.1.	Iakttagelser	8
3.2.2.	Revisionell bedömning	10
4.	God ekonomisk hushållning.....	12
4.1.	Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	12
4.2.	Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.....	12
4.3.	Revisionell bedömning	13
5.	Särskilda granskningsområden	14
5.1.	Interna principer för fördelning och redovisning av statsbidrag och ersättningar	14
5.1.1.	Iakttagelser	14
5.1.2.	Revisionell bedömning	14
5.2.	Införande av komponentavskrivning	14
5.2.1.	Iakttagelser	14
5.2.2.	Revisionell bedömning	14
5.3.	Utbildningsnämndens mellanhavanden med friskolor	15
5.3.1.	Iakttagelser	15
5.3.2.	Revisionell bedömning	15
5.4.	Värdering av anläggningstillgångar i kommunkoncernen.....	15
5.4.1.	Iakttagelser	15
5.4.2.	Revisionell bedömning	16
5.5.	Projekt – redovisning av exploateringsverksamheten	16
5.5.1.	Iakttagelser	16
5.5.2.	Revisionell bedömning	16
5.6.	Redovisning av exploateringsprojekt år 2016.....	16
5.6.1.	Iakttagelser	16
5.6.2.	Revisionell bedömning	17
5.7.	Överenskommelser som träffats i samband med avveckling av medarbetare	17
5.7.1.	Iakttagelser	17

5.7.2.	Revisionell bedömning	17
5.8.	Särskilda uppdrag inom målområdet ekonomi och effektivitet.....	18
5.8.1.	Iakttagelser	18
5.8.2.	Revisionell bedömning	19
5.9.	Kvalitet på den ekonomiska planeringen	20
5.9.1.	Iakttagelser	20
5.9.2.	Revisionell bedömning	21
5.10.	Uppföljning av synpunkter på förvaltningsberättelsen och god ekonomisk hushållning	22
5.10.1.	Iakttagelser	22
5.10.2.	Revisionell bedömning	22

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2016. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Har årsredovisningen upprättats på ett sådant sätt som beskrivs i lagen om kommunal redovisning och i de rekommendationer om god redovisningssed som rådet för kommunal redovisning utarbetat?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Sedan förgående år har områdena viktiga händelser, förväntad utveckling och utvärderingen av ekonomisk ställning förtydligats.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed med följande undantag. Redovisningen överensstämmer inte med gällande normgivning avseende exploateringsprojekt, komponentavskrivning av materiella anläggningstillgångar och tidigare utbetalda ersättningar från Migrationsverket. Anpassning till god redovisningssed pågår.

- Har det finansiella mål som fullmäktige fastställt uppnåtts under 2016?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Det finansiella målet för 2016 är uppfyllt.

- Har verksamhetsmålen som fullmäktige fastställt uppnåtts under 2016?

Enligt vår bedömning visar tre målområden på mycket god måluppfyllelse, två områden god måluppfyllelse, tre områden svag och två områden mycket svag måluppfyllelse. Området miljö, energi och trafik påverkar den samlade bedömning i negativ riktning då det för detta område är en mycket svag måluppfyllelse och antalet mål uppgår till 30 stycken av totalt 77.

Vår samlade bedömning är att verksamhetsmålen måluppfyllelse är svag. Enligt uppföljningen i årsredovisningen visar 42 av 77 mål en mycket god eller god måluppfyllelse, vilket utgör 55 %.

I årsredovisningen görs en sammantagen bedömning av mål för god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsens bedömning är att Växjö kommun uppnår en god ekonomisk hushållning under år 2016.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och lands-ting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningen upprättats på ett sådant sätt som beskrivs i lagen om kommunal redovisning och i de rekommendationer om god redovisningssed som rådet för kommunal redovisning utarbetat?
- Har det finansiella mål som fullmäktige fastställt uppnåtts under 2016?
- Har verksamhetsmålen som fullmäktige fastställt uppnåtts under 2016?

Förutom de generella frågeställningarna ska följande områden ingå i granskningen:

- Uppföljning av tillämpningen av de interna principerna för fördelning och redovisningen av statsbidrag och ersättningar för flyktingar som började gälla 2016-01-01.
- Uppdatering av hur införandet av komponentavskrivning hos tekniska förvaltningen fortskrider och vilka eventuella effekter på det ekonomiska resultatet övergången får.
- Uppdatering av status för utbildningsnämndens mellanhavanden med friskolor.
- Underlag till och principer för värderingen av anläggningstillgångar i kommunkoncernen.
- Uppdatering av hur projektet med ändring av sättet att redovisa exploateringsverksamheten framskrider.
- Redovisningen av och underlag till avslut av exploateringsprojekt under år 2016.
- Redovisningen av överenskommelser som träffats i samband med avveckling av medarbetare.
- Genomgång av målområdet Ekonomi och effektivitet i årsredovisningen med avseende på de uppdrag fullmäktige beslutade i budgeten för år 2016.
- Övergripande bedömning av kvaliteten på den ekonomiska planeringen, dvs. träffsäkerheten i budget och prognos för det ekonomiska resultatet.

- Uppföljning av granskningsrapporten och tillhörande missiv för årsredovisningen för år 2015 avseende synpunkterna på utformningen av förvaltningsberättelsen samt god ekonomisk hushållning.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomiavdelning. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och registeranalys av samtliga lönetransaktioner under tiden 2015-09-01-2016-08-31.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2017-03-20. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2017-04-04 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2017-04-18.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och redovisningschef.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Har årsredovisningen upprättats enligt god redovisningssed?

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

I årsredovisningen redovisas under rubriken årets händelser det som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen ur ett ekonomiskt perspektiv. Samtidigt framhålls de demografiska utmaningarna som kommunsektorn står inför. Under respektive målområde för god ekonomisk hushållning redovisas under rubriken framtid den förväntade utvecklingen inom området.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Sjukfrånvaron har ökat från 5,88 % till 6,05 % under år 2016. Personalredovisningen sker under rubriken Växjö kommun som arbetsgivare. Respektive mål inom området analyseras och bedöms.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Ekonomiska nyckeltal redovisas.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet.

Investeringsredovisning

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar. Vi anser fortsatt att informationsvärdet skulle höjas om investeringsredovisningen visade vilka projekt som genomförts. För större investeringsprojekt som pågår under flera år bör total budget, totala utgifter samt prognos anges.

Investeringsredovisningen beskriver utgifter och inkomster per styrelse och nämnd samt för områdena finansiella anläggningstillgångar, exploateringsverksamhet och fastighetsförsäljning/fastighetsförvärv. Bruttoinvesteringarna uppgår till 248 mnkr av vilket exploateringsverksamheten utgör 104 mnkr och övriga fastighetsförvärv 3 mnkr. Av inkomsterna från investeringsredovisningen på 236 mnkr härrör 221 mnkr från exploateringsverksamheten. Nettoinvesteringarna inklusive exploateringsverksamheten uppgår till 12 mnkr. Utan exploateringsverksamheten uppgår nettoinvesteringarna till 126 mnkr.

Driftredovisning

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. Driftredovisningen anges per nämnd, men även per

verksamhet. I anslutning till driftredovisningen per verksamhet kommenteras vissa avvikelser. Totalt sett redovisar nämnderna ett överskott jämfört med budget som uppgår till 112,6 mnkr.

Balanskravsresultat

Vi instämmer i kommunens bedömning att balanskravet har uppfyllts.

Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag. Årets balanskravsresultat uppgår enligt avstämningen till 139 mnkr. Det finns inga underskott att återställa från tidigare år.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning. Detta sker under finansiell analys där både resultat och ekonomisk ställning utvärderas enligt den så kallade RK-modellen. Jämförelser med andra kommuner görs när det gäller vissa nyckeltal som årets resultat, nettokostnadsandel, skattesats, soliditet och borgensåtagande.

Förvaltningsberättelsen innehåller även en utvärdering av det finansiella målet och jämförelser med andra kommuner inom ramen för utvärdering av verksamhetsmålen. Sammantaget görs bedömningen att kommunen har en god och stabil ekonomi samt att verksamheten kan anses bedrivas kostnadseffektivt med en godtagbar kvalitet.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Sedan föregående år har förväntad utveckling och utvärdering av ekonomisk ställning förtydligats.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje post.

Årets resultat är positivt och uppgår till 139 mnkr (82 mnkr). Resultatet medför en positiv avvikelse mot budget med 113 mnkr. I lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna.

I jämförelse med föregående år har verksamhetens intäkter ökat med 208 mnkr och verksamhetens kostnader ökat med 396 mnkr. I lämnade upplysningar framgår orsakerna till respektive ökning.

Resultaträkning, mnkr	Utfall 2016	Utfall 2015	Avvik- else	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	1 490	1 282	208	
Verksamhetens kostnader	-5 756	-5 360	-396	-4 380
Avskrivningar	-131	-164	33	-122
Verksamhetens nettokostnader	-4 397	-4 242	-155	-4 502
Skatteintäkter	3 589	3 398	191	3 574
Generella statsbidrag och utjämning	772	779	-7	773
Finansiella intäkter	201	180	21	167
Finansiella kostnader	-26	-33	7	
Årets resultat	139	82	57	12

Vid granskningen av resultaträkningen har bland annat följande avvikelser jämfört med god redovisningssed noterats:

- Generellt statsbidrag erhållit i december 2015 har inte redovisat i enlighet med god redovisningssed. Intäkter motsvarande 7 mnkr har ej redovisats.
- Totalt har generella statsbidrag med 81 mnkr felaktigt klassificerats som verksamhetens intäkter i stället för som generella statsbidrag. Det gäller generellt statsbidrag erhållit i december 2015 med 51 mnkr samt generellt statsbidrag avseende byggbonus intäktsförts med 30 mnkr.
- Verksamhetens intäkter är 6 mnkr högre på grund av att anpassning av redovisningen pågår avseende statsbidrag för nyanlända.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL. Följande poster kommenteras:

Från och med år 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen vidtagit betydande åtgärder för att anpassa sin redovisning till detta krav. Åtgärderna har inte påverkat resultat- eller balansräkningen per 2016-12-31. Se vidare avsnitt 5.2.

Vid granskningen av balansräkningen har följande väsentliga avvikelser från god redovisningssed noterats:

- Materiella anläggningstillgångar avseende exploateringsprojekt är för lågt värderade. Inkomster från försäljning av exploateringsfastigheter har nettoredovisats mot anskaffningar med 221 mnkr. Utgifter för sålda exploateringsfastigheter höjer i sin tur värdet på anläggningstillgångarna något. Anpassning till god redovisningssed pågår. Se även avsnitt 5.6.
- Kortfristiga skulder är för högt redovisade med 7 mnkr. Det generella statsbidrag som erhöles i december 2015 har inte redovisat i enlighet med god redovisningssed.
- Kortfristiga skulder är för högt redovisade med 80 mnkr avseende tidigare utbetalda ersättningar från Migrationsverket. Anpassning till god redovisningssed pågår.

- Kortfristiga skulder är för högt redovisade med 13,5 mnkr avseende kostnader för internt beslutade satsningar och projektmedel från avslutade projekt. Kostnader ska enligt god redovisningssed avse inträffade händelser. Intäkter från projekt kan överföras till kommande år om det finns risk för återbetalning.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns. Investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgår till 12 mnkr på grund av att inkomster och utgifter från exploateringsverksamheten inkluderas. Exklusive påverkan från exploateringsverksamheten uppgår nettoinvesteringarna till 126 mnkr.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

I förvaltningsberättelsen finns upplysningar om kommunens samlade verksamhet och sedan föregående år har informationen förtydligats när det gäller de kommunala bolagen.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

Följande väsentliga avvikelser från god redovisningssed har noterats:

RKR 13.2 Redovisning av hyres- och leasingavtal	Följer delvis	Kommunen leasar fordon som används i verksamheterna. Vi bedömer att en genomgång bör göras av avtalen för att avgöra om de ska klassificeras som finansiell leasing i enlighet med RKR 13.2.
RKR 18 Redovisning av intäkter från avgifter, bidrag och försäljning	Följer i huvudsak	Anslutningsavgifter inom till exempel VA-området intäktsförs i sin helhet samma år som de inbetalas. Enligt RKR 18 ska periodisering ske över nyttjandetiden för den tillgång som anslutningsavgiften avser.

3.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed med följande undantag. Redovisningen överensstämmer inte med gällande normgivning avseende exploateringsprojekt, komponentavskrivning av materiella anläggningstillgångar och tidigare utbetalda ersättningar från Migrationsverket. Anpassning till god redovisningssed pågår.

Sedan föregående år har anpassning skett till RKR 8.2 avseende upplysningar om de kommunala företagen i förvaltningsberättelsen.

4. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt *Budget för Växjö kommun med verksamhetsplan för 2016-2017*. Budgeten innehåller mål för god ekonomisk hushållning ur både ett verksamhetsmässigt och ekonomiskt perspektiv.

4.1. Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2016:

Finansiella mål	Utfall 2016	Måluppfyllelse, KS bedömning
Över en rullande femårsperiod ska kommunens överskott vara cirka 0,5 % av summa av skatteintäkter och utjämning.	Över en rullande femårsperiod uppgår överskottet till 1,8 %.	Uppfyllt

När det gäller det övergripande målet att verksamheten ska bedrivas inom budgetram visar driftredovisningen att målet uppnås totalt för nämnderna.

4.2. Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget år 2016.

Samtliga mål bedöms utifrån två perspektiv:

	Slutsats		Riktning
	Mycket god måluppfyllelse		
	God måluppfyllelse		Målet har en positiv utveckling
	Oförändrad måluppfyllelse		Målet har en oförändrad eller minimal utveckling
	Ej godtagbar måluppfyllelse		Målet har en negativ utveckling

					Ej bedömt	Totalt	Vår bedömning
Växjö kommun som arbetsgivare	3	1	2	2		8	Svag
Arbete och företag	6	1		1		8	Mycket god
Barn och utbildning	3	2		1		6	Mycket god
Bygga och bo	2	2		1		5	Mycket god
Demokrati och mångfald	3	1	1		1	6	God
Miljö, energi och trafik	11	1	2	9	7	30	Mycket svag
Stöd och omsorg	1	3	2			6	God
Trygghet och säkerhet			2	1	1	4	Mycket svag
Uppleva och göra	1	1	1	1		4	Svag
Totalt	30	12	10	16	9	77	Svag
Procent	39 %	16 %	13 %	21 %	12 %	100 %	

Av årsredovisningen framgår att 30 mål av 77 har en mycket god måluppfyllelse, 12 mål god måluppfyllelse, 13 en oförändrad och 16 en ej godtagbar måluppfyllelse. 9 mål har ej bedömts i årsredovisningen.

4.3. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Det finansiella målet för 2016 är uppfyllt.

Enligt vår bedömning visar tre målområden på mycket god måluppfyllelse, två område god måluppfyllelse, tre områden svag och två områden mycket svag måluppfyllelse. Området miljö, energi och trafik påverkar den samlade bedömning i negativ riktning då det för detta område är en mycket svag måluppfyllelse och antalet mål uppgår till 30 stycken av totalt 77.

Vår samlade bedömning är att verksamhetsmålen måluppfyllelse är svag. Enligt uppföljningen i årsredovisningen visar 42 av 77 mål en mycket god eller god måluppfyllelse, vilket utgör 55 %.

I årsredovisningen görs en sammantagen bedömning av mål för god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsens bedömning är att Växjö kommun uppnår en god ekonomisk hushållning under år 2016.

5. Särskilda granskningsområden

5.1. Interna principer för fördelning och redovisning av statsbidrag och ersättningar

5.1.1. Iakttagelser

Kommunfullmäktige beslutade i september 2015 att anta nya principer för intern fördelning av schablonersättning för flyktingmottagande¹. Reglerna började användas den 1 januari 2016. I enlighet med beslutet går schablonersättningen till kommunstyrelsen som fördelar ersättningen till nämnderna arbete och välfärd, utbildning och omsorg samt till kommunstyrelsen baserat på en procentuell fördelning. Det är den nyanländes ålder som avgör hur ersättningen ska fördelas.

Enligt beslutet ska schablonersättningen användas över en tidsperiod på maximalt ankomstår + 24 månader. Per 31 december uppgår ännu ej använd ersättning till följande belopp:

nämnden för arbete och välfärd	19,5 mnkr
utbildningsnämnden	7,1 mnkr
kommunstyrelsen	1,1 mnkr

5.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att de antagna principerna och hanteringen överensstämmer med god redovisningssed.

5.2. Införande av komponentavskrivning

5.2.1. Iakttagelser

De huvudsakliga områdena att anpassa till komponentavskrivning finns inom tekniska nämndens verksamheter. En utredning har gjorts avseende komponentavskrivning inom VA-området och under hösten 2016 har övriga tillgångsslag varit föremål för utredning. Det gäller toppbeläggning av gator samt cykelvägar, rondeller, broar, bussfickor, trottoarer, parkanläggningar, lekplatser, renhållningens anläggningstillgångar och gatubelysningen. Från och med 1 januari 2017 komponentindelas alla nyinvesteringar inom dessa områden.

Under våren 2017 kommer en genomgång att göras av befintliga anläggningstillgångar. Komponentindelning av tillgångarna kommer att vägas mot väsentlighet och nytta.

I samband med genomgång av anläggningsregistret har tillgångar som inte kunnat identifieras utrangerats till ett sammanlagt värde om 7,4 mnkr.

5.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att de åtgärder som vidtas kommer att medföra att harmonisering sker med god redovisningssed och vi ser det som angeläget att anpassningen genomförs. Vi saknar en beräkning av den ekonomiska effekten vid övergång till komponentavskrivning.

¹ KF § 186/2015-09-15
Mars 2017
Växjö kommun
PwC

5.3. Utbildningsnämndens mellanhavanden med friskolor

5.3.1. Iakttagelser

I balansräkningen per 31 december 2015 fanns en upplupen kostnad för retroaktiva lokalbidrag till friskolor med totalt 12 mnkr. Under år 2016 har utbildningsnämnden reglerat friskolornas ersättningskrav för åren 2010-2013 med 20,9 mnkr.

Utbildningsnämnden fick, under år 2016, ytterligare domar från förvaltningsrätten avseende bidragsnivåerna till fristående grundskolor för åren 2014 och 2015. Domarna är överklagade till kammarrätten, men prövningstillstånd har inte meddelats. Bidragsnivån för år 2016 är överklagad av friskolorna till förvaltningsrätten. Per den 31 december 2016 redovisar utbildningsnämnden en upplupen kostnad för eventuellt ersättningskrav med 4,3 mnkr.

I början av december 2016 beslutade utbildningsnämnden om bidraget till friskolor för år 2017. Beslutet överklagades inte av friskolorna inom besvärstiden.

5.3.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att uppbokningen av retroaktiva lokalbidrag motiveras av försiktighetsprincipen eftersom friskolorna inkommit med begäran om utbetalning för år 2014-2015. Vi anser att uppbokningen har karaktären av en avsättning eftersom det föreligger osäkerhet när det gäller utbetalningens storlek och tidpunkt.

5.4. Värdering av anläggningstillgångar i kommunkoncernen

5.4.1. Iakttagelser

Enligt projektplanen ska vi granska underlag till och principer för värdering av anläggningstillgångar i kommunkoncernen.

Växjö kommun

I kommunal redovisning styrs värdering av materiella anläggningstillgångar av lagen om kommunal redovisning och RKR:s rekommendationer 12.4 och 19. Det bokförda värdet för en tillgång ska testas för nedskrivning om det finns en indikation på att tillgången inte kan användas som avsett på grund av att den ska avvecklas, att tekniska eller legala krav ändrats så att den inte kan användas för sitt ursprungliga ändamål eller att den är skadad.

I samband med granskningen av årsredovisningen har vi genomfört intervjuer. I intervjuerna beskrivs att det inte identifierats något nedskrivningsbehov vid genomgång av de materiella anläggningstillgångarna per 2016-12-31.

Kommunala bolagen

Bolagen i kommunkoncernen redovisar enligt K3 vilket innebär att en årlig prövning av nedskrivningsbehovet ska göras av de materiella anläggningstillgångarna. Inom koncernen Växjö Kommunföretag används en modell för prövning av tillgångarnas bokförda värden.

I den sammanställda redovisningen per 2016-12-31 har nedskrivning av materiella anläggningstillgångar gjorts i bolagen med totalt 94 mnkr.

I Växjö Energi AB har nedskrivning gjorts i affärsområdet kraft och värme på grund av sjunkande elpriser och priser för elcertifikat. Modellen som användes vid nedskrivningsprövningen per 2015-12-31 har använts men uppdaterats med bolagets aktuella affärsplan. Nedskrivningen uppgår till 24 mnkr.

Växjöbostäder har skrivit ned ett underhållsprojekt i kvarteret Alabastern på grund av att de framtida hyresintäkterna inte räcker till för att motivera det bokförda värdet. Nedskrivningen uppgår till totalt 60 mnkr varav 40 mnkr avser pågående arbeten.

Ett dotterbolag till Växjöbostäder äger ett vindkraftverk. Eftersom elpriserna och priserna på elcertifikat sjunkit har det bokförda värdet prövats och lett till en nedskrivning med 10 mnkr.

Inom Växjö Fastighets AB (VÖFAB) har diskussioner om nedskrivningsbehov förts, men inte resulterat i att någon nedskrivning under år 2016. För byggnadsinventarierna i simhallen har avskrivningstakten höjts. På grund av planerna att bygga nytt kommunhus har en extern värdering gjorts av de fastigheter där det nuvarande kommunhuset är inhyst.

5.4.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att värderingen av materiella anläggningstillgångar i kommunkoncernen följer god redovisningssed.

5.5. Projekt – redovisning av exploateringsverksamheten

5.5.1. Iakttagelser

Det pågår ett projekt som syftar till att lägga fram ett förslag för anpassning av redovisningen av exploateringsverksamheten till god redovisningssed. Enligt tidplanen ska de nya riktlinjerna träda i kraft från och med år 2018. I början av april ska styrgruppen ta ställning till ett framarbetat förslag som omfattar en övergripande konsekvensanalys, budgetmodell och förslag på mindre organisatoriska förändringar. Planeringskontoret har påbörjat att beräkna den ekonomiska effekten av förändringen för varje pågående exploateringsområde. Projektet bedöms ligga i fas med tidplanen.

5.5.2. Revisionell bedömning

Vi ser positivt på att det pågår ett arbete att ta fram nya riktlinjer och att ändra rutinerna i syfte att göra de anpassningar som krävs. Vi anser att en genomgång och anpassning av redan påbörjade projekt är av avgörande betydelse för att redovisningen ska ske enligt god redovisningssed.

5.6. Redovisning av exploateringsprojekt år 2016

5.6.1. Iakttagelser

Redovisning av exploateringsprojekt sker inom ramen för investeringar i materiella anläggningstillgångar. Under år 2016 har exploateringsprojekten haft utgifter med 103,9 mnkr (2015-12-31: 117,0 mnkr) och inkomster i form av anslutningsavgifter och tomtförsäljning med 220,9 mnkr (2015-12-31: 75,0 mnkr).

Enligt nuvarande redovisningsprincip resultatförs nettot av inkomster och utgifter i samband med att projektet avslutas. Under år 2016 har exploateringsprojekt resultatförts vilket inneburit en kostnad med 50,1 mnkr. De projekt som avslutats har valts ut i samråd med planeringskontoret och utgör projekt där samtliga tomter har sålts, projekt som inte kommer att genomföras samt projekt som inte avser exploatering. Motiveringen till varför projekten har resultatförts har lämnats muntligen och det finns ett underlag från redovisningen som visar vilka projekt och vilka belopp som berörs.

5.6.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att nedskrivningen är motiverad enligt de redovisningsprinciper som används för exploateringsverksamheten, men vi vidhåller att hanteringen inte överensstämmer med god redovisningssed. Det saknas ett skriftligt underlag som visar på vilken grund som projekten resultatförts.

5.7. Överenskommelser som träffats i samband med avveckling av medarbetare

5.7.1. Iakttagelser

Vi har tagit del av underlag som visar vilka överenskommelser som arbetsgivaren Växjö kommun träffat i samband med avveckling av medarbetare. Samtliga överenskommelser innebär att avgångsvederlag utbetalas. I de fall överenskommelsen innebär arbetsbefrielse under uppsägningstiden kan kostnaden bokföras som avsättning² när överenskommelsen har undertecknats av parterna.

Utav de överenskommelser som vi tagit del av kommer 2,6 mnkr att utbetalas under år 2017. Enligt god redovisningssed bör kostnaden belasta år 2016 det vill säga när överenskommelserna upprättades. Vi har i vår granskning av underlagen till årsredovisning 2016 identifierat dessa poster som avser avgångsvederlag.

5.7.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att redovisningen av avgångsvederlag överensstämmer med god redovisningssed.

5.8. Särskilda uppdrag inom målområdet ekonomi och effektivitet

5.8.1. Iakttagelser

Enligt projektplanen ska en genomgång göras av målområdet ekonomi och effektivitet i årsredovisningen och årsrapporter avseende de uppdrag som fullmäktige beslutade i budget 2016.

I budgeten för år 2016 finns särskilda uppdrag inom målområdet ekonomi och effektivitet enligt följande:

	Särskilda uppdrag	Ansvarig
1	Kommunens nämnder ska bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram.	Alla nämnder
2	Lean-arbetet ska fortsätta.	Alla nämnder/bolag
3	Koncerngemensam service, administration, arbetssätt, uppgifter och arbetsflöden ska effektiviseras.	Kommunstyrelsen
4	Alla nämnder och styrelser ska jobba för ökad konkurrensutsättning inom sina respektive ansvarsområden.	Alla nämnder/styrelser
5	En förstärkning görs av samarbetet med Linnéuniversitetet.	Kommunstyrelsen
6	Växjö kommun ska höja kvaliteten på måltiderna och behålla det måltidspris köparna betalar för maten. Fortsatta effektiviseringar ska gå tillbaka till måltidsgästerna i form av högre kvalitet.	Kommunstyrelsen
7	Möjligheter öppnas för entreprenörer att driva kök i kombination med exempelvis cateringverksamhet på orter med få gäster i skola och omsorg.	Kommunstyrelsen
8	Samordning av finansiering i kommunkoncernen leder till sänkta kostnader för upplåning.	Kommunstyrelsen, VKAB
9	En gemensam serviceorganisation för exempelvis bilpool ska utredas.	Kommunstyrelsen
10	En genomlysning av IT-verksamheten ska genomföras för att minska kostnaderna i bland annat skolan. Alternativt kan IT-kostnaderna minska genom en entreprenadlösning.	Kommunstyrelsen

Vi har identifierat följande återrapportering av uppdragen:

1. Samtliga nämnder återrapporterar utfallet för år 2016 jämfört med budget inom ramen för driftredovisningen med tillhörande kommentarer.
2. Kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, omsorgsnämnden, nämnden för arbete och välfärd samt tekniska nämnden beskriver samtliga i olika utsträckning hur arbetet med att effektivisera processer inom verksamheten bedrivs. Utbildningsnämnden beskriver till exempel att de får stöd i sitt processutvecklingsarbete av kommunledningsförvaltningen. Ovan nämnda nämnder har under året arbetat med processer kring ekonomistyrning. Utbildningsnämnden, omsorgsnämnden och nämnden för arbete och välfärd har nyckeltal som följs för att utvärdera resursåtgång och effektivitet i verksamheterna.
3. Kommunstyrelsen har som mål att ha uppsikt över och stödja Växjö kommuns nämnder och styrelser i syfte att verksamheten ska bedrivas effektivt och samordnat till nytta för medborgarna. Uppföljning av målet består i en beskrivning av genomförda åtgärder. Arbetet med ledningsprocesserna ekonomi/ finans/ verksamhetsstyrning är prioriterat.

4. Utbildningsnämnden och nämnden för arbete och välfärd återrapporterar att ytterligare områden blivit konkurrensutsatta under året. Omsorgsnämnden visar att kostnaden för entreprenader och konkurrensutsättning har ökat och att brukare som väljer privata alternativ har ökat. I mallen för årsrapporten finns ett avsnitt där årets kostnad för entreprenader och konkurrensutsättning ska rapporteras, vilket görs av kommunstyrelsen och de nämnder som haft den typen av kostnader.
5. Kommunstyrelsen återrapporterar en fördjupad samverkan med Linnéuniversitetet inom ramen för målområdet arbete och företag. Tillsammans med Kalmar kommun, studentkåren Linnéstudenterna och Linnéuniversitetet har beslut fattats om en avsiktsförklaring om ett gemensamt partnerskap.
6. Inga åtgärder har genomförts.
7. Inga åtgärder har genomförts.
8. Inga åtgärder har genomförts.
9. Kommunstyrelsen beskriver i sin årsrapport under avsnittet måluppföljning effektivitet vilka utredningar som gjorts under året. Där nämns bland annat fordonshanteringen, upphandling och IT. I årsrapporten för tekniska nämnden står att läsa att en bilpool har skapats för tjänstefordon.
10. I kommunstyrelsens årsrapport beskrivs att processerna avseende IT har kartlagts, men det framgår inte hur långt arbetet har kommit eller vad det har visat.

5.8.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att återrapportering till delar görs av de särskilda uppdragen inom målområdet ekonomi och effektivitet. Rapporteringen sker i huvudsak i nämndernas årsrapporter.

5.9. Kvalitet på den ekonomiska planeringen

5.9.1. Iakttagelser

I granskningen ingår att göra en övergripande bedömning av kvaliteten på den ekonomiska planeringen vilket omfattar träffsäkerheten i budget och prognos för det ekonomiska resultatet.

Tabellen nedan visar utfallet per den 31 december jämfört med budget (kolumn 1) och prognosen som gjordes i samband med delårsrapporten per 31 augusti 2016 (kolumn 2).

Driftredovisning per styrelse och nämnd, mnkr	Avvikelse budget utfall	Avvikelse prognos utfall
Kommunfullmäktige	0,2	0,2
Kommunstyrelse	25,8	41,0
Kommunens revisorer	0,2	0,3
Utbildningsnämnd	36,9	36,9
Omsorgsnämnd	24,7	17,2
Nämnd för arbete & välfärd	32,8	2,0
Teknisk nämnd		
- skattefinansierat	2,6	3,8
- produktion	-1,0	1,0
- parkeringsköp	9,3	0,3
- skog och natur	-2,9	0,7
- taxefinansierat	7,9	2,3
- biogas	-0,3	1,5
Byggnadsnämnd	4,8	1,8
Kultur- och fritidsnämnd	-0,6	0,4
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	0,9	1,5
Valnämnd	0,0	0,0
Överförmyndarnämnd	0,5	0,5
Värends Räddningstjänst	0,9	0,9
Fastigheter förvaltade av Vöfab	-1,6	-0,6
Gemensam finansiering	-28,6	14,4
Summa kommunen	112,5	126,1

Vi har granskat skillnaderna mellan utfall och budget samt prognos för de verksamheter som visar de största avvikelserna.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen prognosticerade ett underskott jämfört med budget på -15,2 mnkr i samband med delårsrapporten den 31 augusti. Underskottet avsåg främst måltidsorganisationen samtidigt som statsbidrag kopplat till flyktingsituationen vägde upp underskottet något. I delårsrapporten beskrivs att ett statsbidrag för ökat bostadsbyggande har sökts hos Boverket, men att bidraget inte ingick i prognosen eftersom beslut om fördelning inte fattats vid prognosens upprättande.

I utfallet per 31 december 2016 uppgår avvikelsen mot budget till 25,8 mnkr vilket bland annat beror på statsbidraget från Boverket med 30,4 mnkr, vilket även förklarar den största skillnaden jämfört med prognosen från delårsrapporten. Den andra stora skillna-

den jämfört med prognosen är att kommunledningsförvaltningen exklusive måltidsenheten redovisar överskott jämfört med budget på grund av senarelagda projekt och vakanta tjänster med knappt 12,0 mnkr.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden redovisar en avvikelse mot budget i årsredovisningen med 36,9 mnkr. Det beskrivs bero på färre barn än prognostiserat i förskoleverksamheten, vilket medfört ett överskott med 29,1 mnkr. Orsaken beskrivs bero på en felaktig befolkningsprognos samt färre nyanlända än beräknat. Medel som återsökts från Migrationsverket med ca 20,0 mnkr har också bidragit till överskottet.

Utfallet per 31 december är 36,9 mnkr bättre än prognosen i delårsrapporten från augusti. I delårsrapporten beskriver nämnden att det finns osäkerheter i prognosen eftersom mätningstillfället (avseende antalet barn i verksamheterna) för hösten inte infallit då prognosen upprättades.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden redovisar ett överskott jämfört med budget med 24,7 mnkr. Resultatet inkluderar jämförelsestörande kostnader med 17,0 mnkr. Exklusive de jämförelsestörande posterna är budgetöverskottet för år 2016 i stort sett i paritet med överskottet för år 2015. Anledningen till överskottet beskrivs bero på att resursfördelningen, som baseras på volym och demografi, inom äldreomsorg krävt mindre resurser än budgeterat.

Utfallets budgetavvikelse är 17,2 mnkr högre än i prognosen från delårsrapporten, vilket indikerar en försiktig prognos.

Nämnden för arbete och välfärd

Nämnden för arbete och välfärd visar ett överskott jämfört med budget med 32,8 mnkr per 31 december. I utfallet ligger 6,0 mnkr av äldre statsbidrag som intäktsförts under perioden samt det tillfälliga generella statsbidraget med 18,4 mnkr som inte förbrukats till fullo.

I prognosen beräknades 12,0 mnkr av äldre statsbidrag intäktsföras, men större överskott än prognostiserat för både arbetsmarknad och integration samt ekonomiskt bistånd medför att endast 6,0 mnkr nyttjas under år 2016.

Gemensam finansiering

Inom gemensam finansiering förklaras utfallets avvikelse mot budget, -29,4 mnkr, med lägre kostnader än budgeterat för pensioner och oförutsedda kostnader samtidigt som nedskrivningen av exploateringsprojekt samt lägre skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning bidragit till en negativ avvikelse jämfört med budget.

5.9.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att skillnaden mellan de granskade verksamheternas utfall i årsredovisningen och prognos i delårsrapporten både beror händelser som inte var kända vid delårsrapportens upprättande och en försiktighet i nämndernas prognoser. Vi vill uppmuntra till ett kontinuerligt arbete med att förbättra prognosarbetet för att realistiska bedömningar baserat på tillgängliga fakta ska kunna göras.

5.10. Uppföljning av synpunkter på förvaltningsberättelsen och god ekonomisk hushållning

5.10.1. Iakttagelser

Uppföljningen av synpunkter på förvaltningsberättelsen och god ekonomisk hushållning görs i avsnitt 3 avseende förvaltningsberättelsen och avsnitt 4 avseende god ekonomisk hushållning.

5.10.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att förbättringar gjorts inom flertalet av de områden som vi hade synpunkter på i revisionsrapporten från föregående år.

2017-04-07

Caroline Liljebjörn

Caroline Liljebjörn
Uppdragsledare

Kerstin Sikander

Kerstin Sikander
Projektledare